

Bolagspolicy

för Region Örebro läns bolag

Version: 1

Bolagspolicy

för Region Örebro läns bolag

Regionkansliet ekonomi, CK/ID/LF

2022-01-28

Innehåll

1.	Bolagspolicyns syfte och tillämpningsområde.....	4
1.1	Definitioner och tillämpningsområde.....	4
2.	Ägarroll.....	4
2.1	Regionfullmäktige	4
2.2	Regionstyrelsen	5
2.3	Region Örebro läns förvaltnings AB.....	5
3.	Ägarstyrning	5
3.1	Regionfullmäktige	5
3.1.1	Bolagsordning	6
3.1.2	Aktieägaravtal	6
3.1.3	Ägardirektiv	6
3.1.4	Uppdrag	7
3.1.5	Val av styrelse och lekmannarevisorer	7
3.1.6	Val av stämooombud och instruktioner till ombuden ...	7
3.2	Regionstyrelsen	8
3.2.1	Uppsiktsplikt.....	8
3.2.2	Instruktioner till stämooombud	8
3.3	Region Örebro läns förvaltnings AB.....	8
3.3.1	Ekonomi	8
3.3.2	Information	8
4.	Uppdrag från nämnd	9
5.	Gemensamma bolagsprinciper	9
5.1	Bolagsstämma	9
5.2	Bolagsstyrelse.....	10
5.2.1	Styrelsens uppgifter och arbetsformer	10
5.2.2	Tillsättande av styrelse	10
5.3	Ekonomiska mål och principer	11
5.4	Revisorer.....	11
5.5	Lekmannarevisorer	11
5.6	Privata utförare	11
5.7	Arkivmyndighet	11
5.8	Information	11

Beslutad av regionfullmäktige 2022-xx-xx. (Ursprunglig antogs av landstingsfullmäktige den 25 april 2013, reviderades av regionfullmäktige den 23 februari 2015 §11, samt den 25 september 2018 §97)

1. Bolagspolicyns syfte och tillämpningsområde

Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Region Örebro län samt hur ägaren i övrigt vill ha kontroll över de regionägda bolagen.

Bolagspolicyn anger även gemensamma principer för bolagen inom områdena styrelse och VD, ekonomi, information och revision.

1.1 Definitioner och tillämpningsområde

Följande begrepp ska ha den betydelse som anges nedan när de förekommer i denna bolagspolicy.

Regionägda bolag – samtliga aktiebolag som Region Örebro län direkt eller indirekt äger aktier i.

Helägt bolag – aktiebolag som Region Örebro län direkt eller indirekt äger samtliga aktier i.

Delägt bolag – aktiebolag som Region Örebro län direkt eller indirekt äger en eller flera av aktierna men inte samtliga aktier.

Dotterbolag – majoritetsägt bolag som ägs direkt eller indirekt av Region Örebro läns Förvaltnings AB.

Bolagspolicyn tillämpas i sin helhet för de helägda bolagen. Regionen strävar efter att även de delägda bolagen ska omfattas av denna bolagspolicy.

2. Ägarroll

2.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är regionens högsta beslutande organ och fungerar som ägare av regionens bolag. Bolagen är ett instrument för regionen att, på samma sätt som nämnderna, tillgodose invånarnas behov. Ägarstyrningen över bolagen utgår därför alltid från regionfullmäktige. **Regionfullmäktige fattar beslut om bolagsordning, ägardirektiv och aktieägaravtal i hel- och delägda bolag.**

Det är regionfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform, fastställa vilket ändamål, direktiv och vilka befogenheter som ska gälla för bolagets verksamhet samt utse regionens representanter i bolagets styrelse och utse lekmannarevisorer.

Regionfullmäktige ska även besluta i frågor som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

~~Regionfullmäktige kan delegera bolagsfrågor till regionstyrelsen om frågorna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.~~

2.2 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ska enligt kommunallagen och sitt reglemente leda och samordna planering och uppföljning av hela regionens ekonomi och verksamhet. Detta uppdrag gäller även uppföljning av regionfullmäktiges ägardirektiv för bolagens ekonomi och verksamhet.

Regionstyrelsen har en lagstadgad uppsiktsplikt för regionägda bolag och ska göra en årlig bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen. Denna bedömning ska rapporteras till regionfullmäktige.

Regionstyrelsen delegeras genom detta dokument rätt att fatta beslut i frågor som inte är av principiell beskaffenhet eller av annars större vikt.

2.3 Region Örebro läns förvaltnings AB

På uppdrag av regionfullmäktige utövar Region Örebro läns förvaltnings AB den operativa ägarrollen för de bolag som ägs direkt eller indirekt av moderbolaget. Uppdraget innebär bland annat att svara för uppföljning av sina ägda bolag samt lämna löpande information om bolagens verksamhet och ekonomi till regionstyrelsen.

Moderbolaget tar för sina ägda bolag beslut om bolagsordning, ägardirektiv och aktieägaravtal. Dessa ska beslutas på bolagens stämma.

3. Ägarstyrning

3.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige utövar sin ägarstyrning över bolagen med ett antal olika styrdokument. De viktigaste styrinstrumenten är bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och gemensamma principer för bolagen i enlighet med denna bolagspolicy.

Regionfullmäktige kan även pröva om och fastställa att hela eller delar av ett program, policy, riktlinje, handlingsplan, reglemente eller rutin även ska gälla för de ~~hel~~regionägda bolagen. Före regionfullmäktiges beslut ska bolagens styrelser ha möjlighet att yttra sig över om det finns några hinder för bolaget att tillämpa aktuellt styrdokument. ~~Efter regionfullmäktiges beslut gäller hela eller delar av styrdokumentet som ett gemensamt ägardirektiv.~~

De viktigaste är

1. Bolagspolicy (detta dokument).

2. Bolagsordning för respektive bolag.
3. Aktieägaravtal
4. Årliga ägardirektiv för bolagskoncernen (fastställda vid bolagsstämma).
5. Tillämpliga delar av övriga styrdokument antagna av regionfullmäktige.

Därutöver utövar regionfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelseledamöter och lekmannarevisorer i bolagen, utse stämoombud samt utfärdar instruktioner till ombuden inför bolagsstämman.

3.1.1 Bolagsordning

Regionfullmäktige fastställer bolagsordning för de regionägda bolagen.

Bolagsordningen ska ange det kommunala ändamålet med verksamheten, de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten (t.ex. självkostnadsprincip, likställighetsprincip och lokaliseringsprincip) och de beslut om principiella frågor i verksamheten som ska prövas av regionfullmäktige före genomförande (underställningsplikt).

Bolagsordningen i de helägda bolagen ska också innehålla en bestämmelse om att bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av Region Örebro län samt att bolaget ska följa denna bolagspolicy.

3.1.2 Aktieägaravtal

I ett bolag med flera ägare behöver bolagsordningen kompletteras med ett aktieägaravtal mellan delägarna. I aktieägaravtalet regleras vad delägarna är överens om kring styrning, finansiering och kontroll av bolaget. Aktieägaravtalet ska även reglera hur samverkan mellan ägarna ska ske. Samtliga aktieägaravtal ska godkännas av regionfullmäktige.

3.1.3 Ägardirektiv

Regionfullmäktige har möjlighet att fastställa olika former av ägardirektiv för verksamheten i de helregionägda bolagen eller i de fall aktieägaravtal för ett delägt bolag anger att gemensamt direktiv kan fastställas. Detta sker i följande former:

För bolag som ägs av Region Örebro läns förvaltnings AB tar moderbolaget beslut om ägardirektiv till sina hel- och delägda dotterbolagen. Ägardirektiven beslutas vid dotterbolagens respektive bolagsstämma. Ägardirektiv till dotterbolagen ska, i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt, före beslut på bolagsstämman behandlas i regionfullmäktige.

När det gäller de delägda bolagen tas fastställs ägardirektiv normalt fram i samråd med övriga delägare. Beroende på ägarförhållanden och bestämmelser i aktieägaravtal och bolagsordning kan det krävas enhälligt beslut från samtliga delägare.

Ägardirektiv för delägda bolag måste antas av bolagsstämman för att vara bindande för bolaget såvida inte bolagsordningen innehåller en bestämmelse om att bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som det tilldelas gemensamt av ägarna eller motsvarande varvid ägardirektivet blir automatiskt bindande för bolaget.

3.1.4 Uppdrag

Regionfullmäktige fastställer årliga ~~direktiv~~ **uppdrag** som en del i beslutet om regionens budget och ~~verksamhets~~ **verksamhets** flerårsplan. ~~Uppdragen~~ **Uppdragen** ~~Direktiven~~ för bolagen **kan exempelvis vara aktivitet eller inriktning som inte framgår av övriga styrdokument. Uppdragen ska bekräftas av bolagens styrelser. anger mål, inriktning och resultatkrav för bolagets verksamhet.**

1. ~~Under verksamhetsåret kan regionfullmäktige besluta att ge ett särskilt ägardirektiv för ett bolag som gäller en viss fråga om organisation eller verksamhet.~~

3.1.5 Val av styrelse och lekmannarevisorer

I de helägda bolagen utser regionfullmäktige samtliga styrelseledamöter och suppleanter. I de delägda bolagen utser regionfullmäktige den del av styrelsen som anges enligt aktieägaravtal och bolagsordning för det aktuella bolaget

För de helägda bolagen ska regionfullmäktige även utse två lekmannarevisorer och, vid behov, en eller två lekmannarevisorssuppleanter. Om verksamheten är av mindre omfattande slag kan regionfullmäktige istället besluta att utse endast en lekmannarevisor och, vid behov, en lekmannarevisorssuppleant. För delägda bolag ska fullmäktige utse en lekmannarevisor och en lekmannarevisorssuppleant om detta är rimligt utifrån ägarförhållanden samt verksamhetens art och omfattning.

Regionfullmäktiges aktuella beslut om styrelse och lekmannarevisorer ska bekräftas på varje årsstämma.

3.1.6 Val av stämooombud och instruktioner till ombuden

Regionfullmäktige ska utse de personer som ska representera ägaren och agera stämooombud vid bolagsstämmorna i bolagen. Regionfullmäktige ska på förslag från regionstyrelsen utfärda en instruktion till stämooombudet som anger hur ombudet ska rösta **i ärenden av principiell beskaffenhet.**

Styrelsen i Region Örebro läns förvaltnings AB ska till regionstyrelsen lämna förslag på instruktioner till stämooombud för dotterbolag till Region Örebro läns förvaltnings AB.

3.2 Regionstyrelsen

3.2.1 Uppsiktsplikt

Regionstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över de **regionägda kommunala** bolagen på samma sätt som styrelsen har tillsyn över all annan verksamhet inom Region Örebro län. Uppsiktsplikten innebär att regionstyrelsen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Regionstyrelsen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från regionfullmäktige. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den information om bolagens verksamhet som rapporteras av moderbolaget Region Örebro läns förvaltnings AB. Om regionstyrelsen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska regionstyrelsen meddela regionfullmäktige samt lämna förslag till åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med regionfullmäktiges beslut.

3.2.2 Instruktioner till stämooombud

Regionstyrelsen ska utarbeta förslag till instruktioner till regionorganisationens stämooombud inför bolagsstämmor. ~~Gällande instruktioner till stämooombud i dotterbolag till Region Örebro läns förvaltnings AB, ska förslag utarbetas av moderbolagets styrelse, vilka därefter behandlas av regionstyrelsen.~~

Om instruktionerna gäller ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska dessa utfärdas av regionfullmäktige. Övriga instruktioner **kan** utfärdas av regionstyrelsen på delegation från regionfullmäktige.

3.3 Region Örebro läns förvaltnings AB

3.3.1 Ekonomi

Region Örebro läns förvaltnings AB har som moderbolag i den koncern som tillsammans utgör merparten av de regionägda bolagen i uppgift att under verksamhetsåret svara för operativ ägarroll med ekonomisk uppföljning av de bolag som ägs direkt eller indirekt. ~~Region Örebro läns förvaltnings AB svarar även för skattesamordning av dotterbolagens resultat genom bokslutsdispositioner.~~

3.3.2 Information

Region Örebro läns förvaltnings AB ska löpande hålla sig informerad om beslut och verksamhetsförändringar under verksamhetsåret i de bolag som ägs direkt eller

indirekt. Denna information ska sammanställas av moderbolaget och ~~läpande~~ rapportereras till regionstyrelsen **vid delår och årsbokslut**.

4. Uppdrag från nämnd

I vissa fall fungerar en nämnd inom Region Örebro län som beställare av tjänster från ett direkt eller indirekt ägt bolag. Uppdraget preciseras till exempel i en tilldelning av trafik eller annan överenskommelse. Beställningen ska tydliggöra uppdragets omfattning uttryckt i volymer, pris, kvalitet m.m. Vanligen medföljer ekonomiska medel som ska finansiera det preciserade uppdraget. Den beställda verksamheten ska alltid rymmas inom såväl det av fullmäktige fastställda ändamålet för bolagets verksamhet, som fullmäktiges fastställda verksamhetsplan, policys, reglementen m.fl. styrdokument. Genomförandet av uppdraget ska återrapporteras till den beställande nämnden.

5. Gemensamma bolagsprinciper

5.1 Bolagsstämma

Aktieägares lagstadgade inflytande i bolaget utövas vid bolagsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Genom beslut på bolagsstämma kan bolagets aktieägare ge bindande ägardirektiv till bolaget.

Bolagsstämman beslutar om arvoden och regler för förlorad arbetsinkomst och reseersättning till styrelsen och lekmannarevisorerna. Regionens arvodesbestämmelser för ersättning till förtroendevalda styrelseledamöter och lekmannarevisorer ska tillämpas för helägda bolag. Stämooombudet får i uppdrag att rösta för arvode enligt dessa bestämmelser på det aktuella bolagets årsstämma.

För bolagsstämmor inom koncernen Region Örebro läns Förvaltningsbolag AB gäller följande:

- ~~Moderbolaget utser ombud och utfärdar ombudsinstruktioner till bolagsstämma i bolag som ägs av bolaget.~~
- ~~Moderbolaget Region Örebro läns Förvaltningsbolag AB utfärdar ägardirektiv till dotterbolagen vid deras respektive bolagsstämma.~~
- Kallelsen till bolagsstämman i moderbolaget ska även tillställas **regionstyrelsen**.
- Moderbolaget ska till årsstämman skriftligen inbjuda samtliga regionfullmäktiges ledamöter. I inbjudan ska bolaget erbjuda ledamöterna möjlighet att i förväg skriftligen framställa frågor om bolaget och dess verksamhet. På årsstämman ska bolaget besvara sådana frågor.

- Styrelsernas förslag till beslut på bolagsstämman i ~~dotter~~bolag ska tillställas moderbolaget senast två veckor före stämman.
- **Protokoll från bolagsstämman ska tillställas regionstyrelsen**
- **Helägda bolag ska på bolagsstämman bekräfta att de ska följa denna bolagspolicy.**

5.2 Bolagsstyrelse

För helägda bolag ska bolagsstyrelsen bekräfta att bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av Region Örebro län.

5.2.1 Styrelsens uppgifter och arbetsformer

Styrelsen i **respektive bolag** ansvarar för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter i enlighet med gällande lagar och andra regler som gäller för bolaget.

Styrelsen ska årligen utarbeta och anta en arbetsordning för sitt eget arbete. Styrelsen ska också årligen upprätta en skriftlig instruktion för VD. Både styrelsens eget arbete och VDs arbete ska utvärderas av styrelsen.

För tillsättande av VD gäller följande:

- Styrelsen i moderbolaget utser och entledigar VD i moderbolaget. Samråd med regionstyrelsen ska äga rum.
- Styrelsen i hel- och delägda dotterbolag utser, i samråd med VD i moderbolaget, bolagets VD. Styrelsens ordförande ska innan beslut fattas samråda med moderbolaget, som avgör om frågan ska föras vidare till ägaren.
- Styrelsens **ordförande** fastställer ersättning till VD i ~~enlighet med regionfullmäktiges riktlinjer~~.

5.2.2 Tillsättande av styrelse

Styrelseledamöterna inklusive ordförande, vice ordförande (samt i moderbolaget även andre vice ordförande) ska i moderbolaget och helägt dotterbolag utses av regionfullmäktige och anmälas på bolagsstämmorna. Suppleant inträder i tjänstgöring i den ordning som gäller för ersättares tjänstgöring i Region Örebro läns styrelse och nämnder.

I delägda bolag ska Region Örebro län med beaktande av 3 kap. 18 § kommunallagen komma överens med övriga aktieägare om hur styrelseledamöter **och suppleanter** ska utses. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas.

5.3 Ekonomiska mål och principer

Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder inom ramen för målet om långsiktig samhällsnytta. Resultatkrav **eller avkastningskrav för de helägda bolagen kan** ska framgå av de årliga budgetdirektiven som regionfullmäktige antar i samband med beslut om regionens budget och verksamhetsplan.

5.4 Revisorer

Bolagets årsstämma utser revisorer enligt de bestämmelser som anges i aktiebolagslagen.

5.5 Lekmannarevisorer

Regionfullmäktige utser lekmannarevisorer samt suppleanter i enlighet med kommunallagen. Beslut om val ska anmälas på bolagsstämma.

I delägda bolag ska Region Örebro län med beaktande av 3 kap. 18 § kommunallagen komma överens med övriga aktieägare om hur lekmannarevisorer ska utses.

Bolagets lekmannarevisorer ska i den utsträckning som följer av god sed för lekmannarevisorer granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningsrapporten från lekmannarevisorerna ska redovisas för årsstämman och lämnas som information till regionstyrelsen. Granskningsrapporten ska fogas till den årsredovisning som lämnas till regionfullmäktige.

5.6 Privata utförare

För de fall då helägda bolag lämnar över verksamhet till privata utförare ska bolaget se till att allmänheten ges insyn i den överlämnade verksamheten. Bolaget ska i dessa fall göra en avvägning mellan å ena sidan den privata utförarens intressen av exempelvis skydd för affärsmässiga förhållanden och å andra sidan allmänhetens intresse av hur verksamheten utförs.

5.7 Arkivmyndighet

Region Örebro län ska vara arkivmyndighet för de helägda bolagen och kan vara det för delägda bolag som beslutar om detta.

5.8 Information

Rapportering och information ska ske i årsredovisningen samt enligt de direktiv och anvisningar som regionstyrelsen anger för regionkoncernens planerings- och

uppföljningsprocess. För de bolag som ingår i regionens sammanställda redovisning ställs krav på att årsredovisningen och andra rapporter enligt krav utifrån regionens planerings- och uppföljningsprocess rapporteras till fullmäktige. Övriga bolags årsredovisningar anmäls till regionstyrelsen.

I samband med årsredovisningen ska bolagen som ingår i sammanställda redovisningen avlämna följande information i en bolagsstyrningsrapport. Bolagsstyrningsrapporten ska bland annat innehålla utvärdering av styrelsearbete, arbete med internkontroll och risker, kommunikation med revision samt ärenden som överlämnats till regionfullmäktige. För bolag ägda av Region Örebro läns förvaltnings AB beslutas bolagsstyrningsrapporten av moderbolaget innan beslut tas i regionstyrelsen. Information om bolagsstyrningsrapporten går till regionfullmäktige.

- Utvärdering av styrelsearbetet
- Hur den interna kontrollen, både vad gäller uppfyllande av bolagets syfte och ändamål, av ägaren beslutade verksamhetsmål samt finansiell rapportering, är organiserad och hur väl den fungerat under senaste räkenskapsåret.
- Hur bolagets risker bedömts och följts upp.
- Hur bolaget kommunicerar med revisorerna och lekmannarevisorerna.
- Vilka ärenden som bolaget överlämnat till regionen för att bereda regionfullmäktige tillfälle att ta ställning.

Bolagen ansvarar för att till moderbolaget regionstyrelsen snarast efter justering överlämna protokoll från styrelsernas sammanträden. Moderbolaget tillser att protokollen överlämnas till regionstyrelsen. Bolag som ägs direkt av Region Örebro län ansvarar för att överlämna protokoll till regionstyrelsen.

Vidare ska formella möten, exempelvis ägarmöten, uppföljningsmöten, rapporteringstillfällen mellan ägarföreträdare eller beställande nämnd och aktuellt bolag genomföras beskrivas i ett "årshjul". Dessa ägaraktiviteter ska årligen dokumenteras. Anteckningar från ägarmöten ska anmälas till moderbolaget som överlämnar till regionstyrelsen. För bolag som ägs direkt av Region Örebro län ska anteckningar överlämnas direkt till regionstyrelsen.

VD i regionägda bolag blir löpande inbjudna att ge en presentation av bolagets verksamhet vid styrelsemöte i Region Örebro läns förvaltnings AB eller regionstyrelsens arbetsutskott.